

velt

Word eco-actief

www.velt.be

Hoe start ik een buurtmoestuin in Groningen?

**Stappenplan,
valkuilen en succesfactoren**

Eetbare Stad-lezing
door Janneke Tops, Gezonde Moestuin

Gratis lezing dankzij

Eetbare Stad,

een project van

Gemeente Groningen

en de

Natuur en Milieufederatie

te gast bij
Tuin in de Stad

Word eco-actief

velt

Even voorstellen:

Word eco-actief

www.velt.be

Na LU Wageningen (Biologische Landbouw) 13 jaar o.a. eco-tuinder geweest op Ecolonie in Frankrijk

Sinds 2012: nieuwe uitdagingen in Nederland

*Gezond
moestuïneren*
*Cursus in één dag om
gelijk te kunnen beginnen*

Begeleiding
Samentuingroepen,
Velt-lesgever,
Cursussen Zaadgoed
en nog diverse andere activiteiten

Word eco-actief

Buurtmoestuinen

(ook wel **Samentuinen** genoemd)

Gezamenlijk

veelal op bodem van de gemeente of woningbouwcorporatie, gezamenlijk een tuin beheren.

(Bio)divers

vele vormen zijn mogelijk qua organisatie en tuinvormen

Gestimuleerd in Groningen

In Groningen is een actieve en ondersteunende afdeling groenparticipatie van de gemeente en een hulpvaardige en actieve Natuur en Milieufederatie

Word eco-actief

Motivatie om mee te gaan doen met een buurtmoestuin

Verbinding,

met andere buurtbewoners en met voedsel verbouwen/natuur; uitwisseling tussen verschillende culturen op 'neutraal terrein'.

Gezond en lekker voedsel van dichtbij

Kostenbesparing

(op termijn, als het goed lukt)

Leuk en uitdagend!

Word eco-actief

Stappenplan

voor het starten van
een buurtmoestuin

Groningen Eetbare Stad

www.nmfgroningen.nl/MilieufederatieGroningen/Themas/BouwenenWonen/Activiteitenenprojecten/Eetbare_Stad.aspx

Word eco-actief

Je hebt een leuk idee voor een buurtmoestuin

Word eco-actief

www.velt.be

Misschien heb je dit beeld voor ogen.....

Word eco-actief

.....of zoiets?...

Word eco-actief

vierkante vormen, lekker praktisch....

Word eco-actief

www.velt.be

in natuurlijke stijl....

Word eco-actief

www.velt.be

... het kan ook minder vierkant ...

Word eco-actief

of juist rond en glooiend....

veLt

... organisch...

Word eco-actief

www.velt.be

.... driehoekig...

Word eco-actief

..... druppelvormig.....

Word eco-actief

www.velt.be

Iedere tuin is anders, uniek,
(bijna) alles is mogelijk

maar eerst:
Stap 1 van
Het Eetbare Stad-
stappenplan

Word eco-actief

velt

1. Neem contact op met de Gemeente Groningen òf met de je woningcorporatie

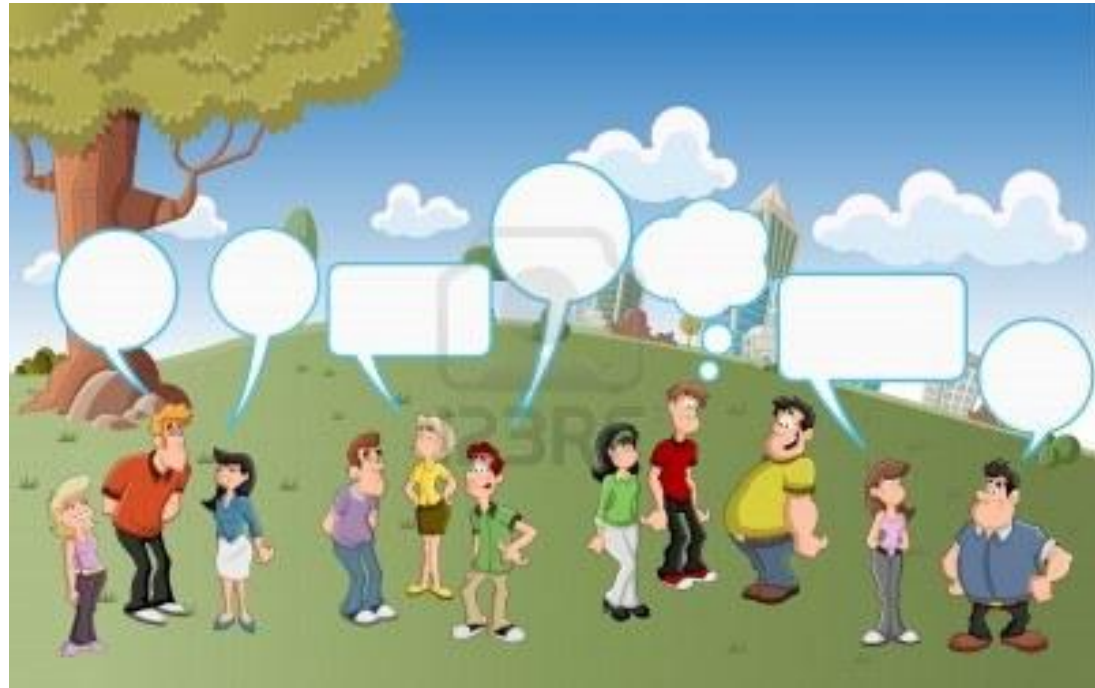
Laurens Stiekema, coördinator
groenparticipatie van de Gemeente
Groningen (tel. nr. zie folder),

Hij kan gelijk aangeven of je idee
in principe uitvoerbaar is

Word eco-actief

2. Overleg met een aantal geïnteresseerde burenen

Word eco-actief

3. Organiseer een buurtbijeenkomst

- Wie wil meedoen?
- Wat willen we doen en hoe?
- Eventuele bezwaren van omwonenden
  - *Speelveldjes kinderen*
  - *Honden uitlaattruimte*
  - *Uitzicht*
  - *...?*
- Stevige basis creëren

Word eco-actief

4. Wie is contactpersoon?

- Spreek af wie de contactpersoon is tussen bewoners en gemeente.

Word eco-actief

5. Concreet plan maken

Bespreek jullie plan met
Laurens Stiekema, hij kan:

- helpen om het plan **concreet** te maken
- **advies** geven over beplanting
- **doorverwijzen** naar andere deskundigen
- tips geven over mogelijke **subsidie**

Word eco-actief

6. Dien jullie project in bij de gemeente of de woningcorporatie

Maak een lijst van betrokken bewoners

Ondersteuning is mogelijk:

1. Door gemeente bij aanplant van bv. fruitbomen of kruidentuin
2. 'Nieuw Lokaal Akkoord': voor aantal wijken is geld beschikbaar
3. Oranjefonds: www.burendag.nl
4. Andere subsidiepotjes: Postcode loterij, Stichting Doen, ...

Word eco-actief

Plannen goedgekeurd?

7. Planning maken voor de aanleg van de tuin & aan de slag!

Advies en ondersteuning van de
coördinator groenparticipatie
ook nog in deze fase
beschikbaar

Word eco-actief

8. Intentie verklaring

- Laat iedereen die meedoet een intentieverklaring of het projectvoorstel ondertekenen: belangrijk voor continuïteit

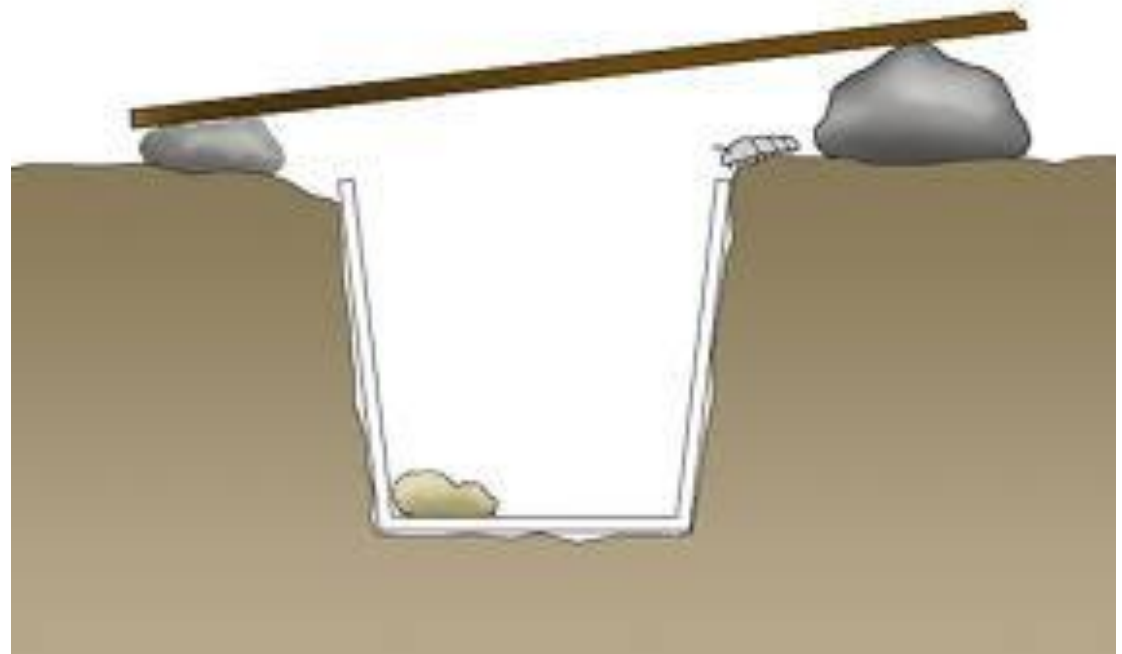
Tuinieren = werken met de aarde = ook samen feest!

Vier het succes van het project met
een jaarlijks oogst- of buurtfeest of
een zaden- en plantenruilbeurs

Word eco-actief

Valkuilen en succesfactoren waar moet je op letten om het project te laten slagen

Word eco-actief

Enthousiast begin

maar zal iedereen
het volhouden?

Word eco-actief

www.velt.be

1. Duidelijke afspraken

Maak duidelijke afspraken: zowel over het tuinplan, als wie doet wat, wederzijdse verwachtingen.

Gebruik eventueel de **continuïteitschecklist** uit het Draaiboek Buurtmoestuinen van de Brabantse Milieufederatie

2. Begin eenvoudig

Begin met een eenvoudig plan,
het kan later altijd nog
uitgebreider als alles goed
verloopt

Word eco-actief

3. Realiteitsbesef

Neem de tijd elkaar te leren kennen en hou rekening met een x-aantal afvallers

Word eco-actief

4. Gezonde bodem

Zorg voor een goede, gezonde, voedzame bodem.

Bij twijfel: laat analyse uitvoeren of gebruik verhoogde bedden of vierkante meter bakken gevuld met schone grond.

Verdiep jezelf in hoe je een gezonde bodem kunt laten ontstaan

Word eco-actief

veLt

5. Gebruik ervaringskennis

Betrek ervaren moestuinierders bij de tuin, nodig ze uit, dat vinde ze vaak nog leuk ook.

Word eco-actief

www.velt.be

velt

6. Bescherm jullie tuin

Vandalisme en diefstal kunnen in steden optreden. Ervaringen met buurmoestuinen melden echter dat dit opvallend weinig gebeurt.

Wat te doen:

- **Natuurlijke begrenzing of hek** geeft eerste bescherming
- **Sociale controle:** in een tuin die goed in het zicht ligt is kans op vandalisme en diefstal kleiner

Word eco-actief

7. Informatie

Vind goede informatie over biologisch, gezond moestuinieren:

Bv. via Velt: Vereniging voor ecologisch leven en tuinieren:
Velt.be

Word eco-actief

8 Wees flexibel en creatief

pas je aan de situatie en
de omstandigheden aan

wees creatief:
er is veel meer mogelijke
dan je misschien denkt!

‘the (bio)diversity of the mind’,
in plaats van
‘monoculture of the mind’

Word eco-actief

veLt

Toegift: inspirerende ideeën voor (stads)tuinen...

(let op: dit is een valkuil....)

Word eco-actief

www.velt.be

Internet stekken

- Facebookpagina's:
- **Survive without the System (off Grid)**
- **Guerilla Gardeners**
- **Grow Food, Not Lawns**

Word eco-actief

www.velt.be

Utilizing social media to change the status quo

250,000 and growing strong

velt

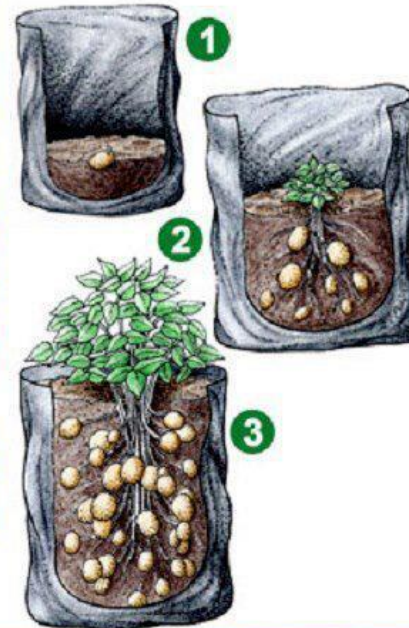
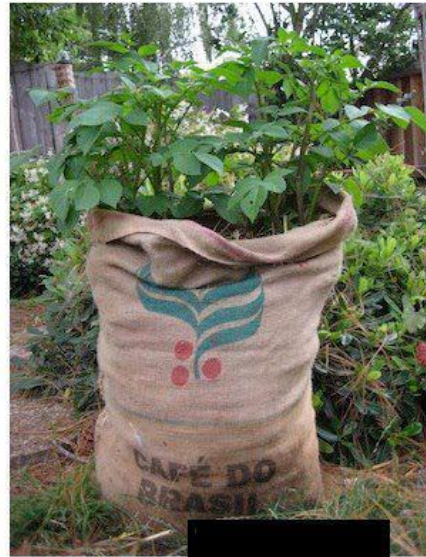
Aardbeientoren

Word eco-act

www.velt.

Aardappels telen in een zak of teil

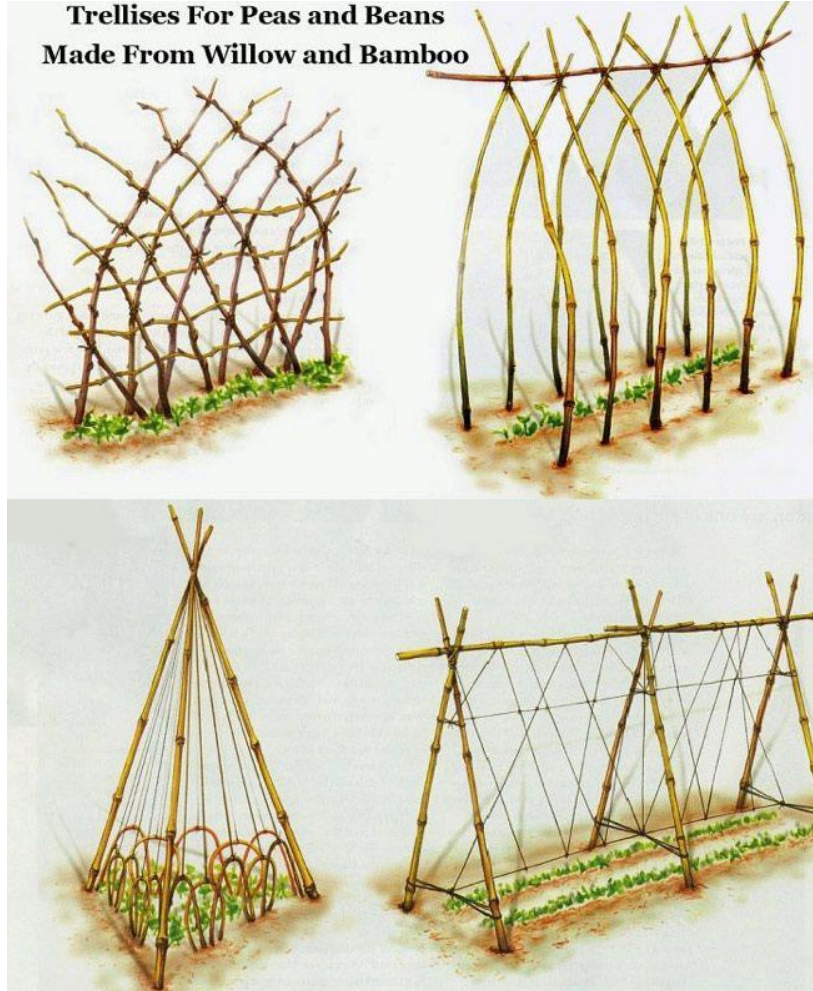
Aquaponics
Survival
Communities

Word eco-actief

Zelfgekweekte bamboe en wilgetakken kunnen bonenstaken leveren

**Trellises For Peas and Beans
Made From Willow and Bamboo**

Word eco-actief

Waarom alles in potjes?

Dakgoten, schoenhouders en pallets zijn multifunctioneel

Word eco-actief

.... en nog meer pallets....

Word eco-actief

www.velt.be

... wat dacht je van wc-rolletjes?....

Word eco-actief

www.velt.be

... het tweede leven van schoenen....

Word eco-actief

www.velt.be

veLt

# of fietsbanden?....

Word eco-actief

www.velt.be

veLt

oude ruiten.....

**RE-PURPOSED WINDOW
GREENHOUSE IDEAS**

FB / GrowFoodNotLawns

Word eco-actief

www.velt.be

een voormalige vouwwagen

Word eco-actief

Word eco-actief

www.velt.be

Footnote

21/05/2013

veLt

Lang leve de rommelmarkten, kringloopwinkels en je buren!

Word eco-actief

www.velt.be

Foo

05/2013

veLt

Benut zonnige hoekjes optimaal...

Word eco-actief

www.velt.be

veLt

..... stijlvol met hout .....

Word eco-actief

www.velt.be

veLt

... ook vanuit je raam!.....

Word eco-actief

www.velt.be

veLt

... en binnenshuis ...

Word eco-actief

www.velt.be

Veel succes en plezier
met jullie (buurt)moestuinen,
and remember:

Word eco-actief

maak er wat moois van!

